

Raven! Altijd weer die raven. Ze streken neer op de dakranden van de kerk, nog voor de gewonden de doden werden. Zelfs voordat Rike klaar was met vingers van handen en ringen van vingers hakken. Ik leunde tegen de galg en knikte naar de vogels, waarvan er een stuk of tien op een zwarte rij met wijze blikken zaten toe te kijken.

Het plein in het stadje was met rood overstroomd. Bloed in de goten, bloed op het plaveisel, bloed in de fontein. De lichamen lagen erbij zoals lichamen dat doen. Soms was hun houding komisch en grepen ze met ontbrekende vingers naar de hemel, soms was die vredig en lagen ze in elkaar gekrompen rond hun verwondingen. Vliegen stegen op van de gewonden terwijl ze lagen te kronkelen, linksom, rechtsom, sommige blindelings, andere uit slimmigheid, stuk voor stuk verraden door hun zoemende gevolg.

‘Water! Water! Stervenden willen altijd water. Vreemd – ik krijg juist dorst van het doden.’

En dat was Mabberton. Tweehonderd dode boeren lagen daar, met hun zeisen en bijlen. Ik had ze gewaarschuwd dat wij hiervan leven. Ik had het tegen hun aanvoerder gezegd, tegen Bovid Tor. Ik had ze die kans gegeven, dat doe ik altijd. Maar nee, hoor. Ze waren op bloed en slachting uit. En die hebben ze gekregen.

Oorlog, vrienden, is een schone zaak. Wie iets anders beweert, is aan de verliezende hand. Als ik de moeite zou nemen om naar Bovid toe te lopen, die met zijn ingewanden op zijn schoot tegen de fontein aan zat, zou hij er waarschijn-

lijk tegen ingaan. Maar wat is hij met die tegendraadsheid opgeschoten?

‘Armetierige boerenpummels.’ Rike smeedt een handvol vingers over Bovids open buik. Hij kwam met zijn buit naar me toe alsof het mijn schuld was. ‘Kijk nou! Eén gouden ring. Eentje maar. Een heel dorp, en één gouwen kutring. Ik zou die ellendelingen het liefst overeind zetten en nog een keer neersabelen. Uit de klei getrokken kutlui.’

Hij zou het nog doen ook; het was een vuile schoft, en nog inhalig ook. Ik keek hem strak aan. ‘Kalm aan, broeder Rike. Mabberton heeft nog andere soorten goud.’

Ik wierp hem mijn waarschuwendende blik toe. Zijn gevloek verbrak de magie van het tafereel, en bovendien moest ik hem strak houden. Na een gevecht was Rike altijd opgefokt, en dan wilde hij meer. Uit de blik die ik op hem richtte, kon hij opmaken dat ik meer h ad. Meer dan hem lief zou zijn. Hij pruttelde wat, stopte zijn bebloede ring weg en stak zijn mes in zijn gordel.

Makin kwam aanlopen, sloeg een arm om ons allebei heen en gaf ons met zijn handschoen een klap op onze schouderplaat. Als Makin ergens goed in was, dan was het wel in het gladstrijken van dingen.

‘Broeder Jorg heeft gelijk, Kleine Rikey. Hier zijn schatten in overvloed te vinden.’ Hij had de gewoonte om Rike ‘Kleine Rikey’ te noemen, omdat de kerel een kop groter was dan de rest van ons, en twee keer zo breed. Makin maakte altijd grappen. Hij vertelde ze aan degenen die hij dood sloeg, als ze hem de tijd gunden. Hij zag ze graag grijnzend het hoekje om gaan.

‘Wat voor schatten?’ wilde Rike weten, nog steeds nors.

‘Als er ergens boeren zijn, wat is daar dan altijd nog meer te vinden, Kleine Rikey?’ Makin trok veelzeggend zijn wenkbrauwen op.

Rikey sloeg zijn vizier op om ons van zijn lelijke kop te laten genieten. Nou ja, eerder grof dan lelijk. Ik denk dat de littekens een verbetering waren. ‘Koeien?’

Makin tuitte zijn lippen. Die heb ik altijd lelijk gevonden, te dik en vlezig, maar dat vergaf ik hem, vanwege zijn grappen en omdat hij zo dodelijk was met die knuppel van hem. ‘O, die koeien mag je houden, Kleine Rikey. Ik ga een boerendochter of drie zoeken voordat de anderen ze allemaal verbruikt hebben.’

Daarop liepen ze weg, Rike met dat typische lachje – ‘uh, uh, uh’ – alsof hij een graat uit zijn keel probeerde te hoesten.

Ik keek toe hoe ze de deur van Bovids huis tegenover de kerk intrapten. Een mooi huis, met een hoog, leien dak en een bloementuintje ervoor. Bovid volgde hen met zijn ogen, maar hij kon zijn hoofd niet afwenden.

Ik keek naar de raven en ik sloeg Gemt en zijn achterlijke broer Maical gade terwijl ze hoofden aan het verzamelen waren. Maical had de kar en Gemt zijn bijl. Een mooi gezicht, serieus. In ieder geval om naar te kijken. Ik geef toe dat oorlog smerig ruikt. Maar we zouden de boel straks toch in de fik steken, en dan zou de stank vanzelf in houtrook veranderen. Gouden ringen? Ik had verder geen betaling nodig.

‘Jongen!’ riep Bovid, zijn zwakke stem helemaal hol.

Ik ging voor hem staan, op mijn zwaard geleund, want mijn armen en benen voelden plotseling moe aan. ‘Doe je woordje maar gauw, boer. Broeder Gemt is al onderweg met zijn bijl. Hakkerdehak.’

Hij leek niet al te ongerust. Iemand voor wie het wormenfeest zo dichtbij is, maak je niet snel ongerust. Toch stak het me dat hij zo weinig gewicht aan me hechtte en me ‘jongen’ noemde. ‘Heb je dochters, boer? Verstoppt in de kelder, mis-

schien? Rike weet ze wel op te sporen.'

Daarop keek Bovid abrupt op, gepijnigd en fel. 'H-hoe oud ben jij, jongen?'

Weer dat 'jongen'. 'Oud genoeg om jou als een dikke beurs open te snijden,' zei ik, want nu werd ik kwaad. Ik word niet graag kwaad. Daar word ik kwaad van. Ik geloof dat hij zelfs dat niet merkte. Ik geloof dat hij niet eens wist dat ik dege-
ne was die een halfuur geleden zijn buik had opengehaald.

'Vijftien zomers, meer niet. Meer kan het niet zijn...' Zijn woorden kwamen traag over blauwe lippen in een wit gezicht.

Twee jaar ernaast, had ik tegen hem willen zeggen, maar hij hoorde al niets meer. Achter me kwam de kar aankraken en Gemt liep ernaast met zijn druipende bijl.

'Hak zijn hoofd eraf,' zei ik tegen hem. 'Laat zijn dikke buik maar aan de raven over.'

Vijftien! Als ik vijftien was, zou ik toch geen dorpen meer plunderen.

Als ik eenmaal vijftien was, zou ik koning zijn!

Sommige mensen strijken je tegen de haren in. Broeder Gemt was voorbestemd om de wereld tegen de haren in te strijken.

2

Mabberton brandde goed. Alle dorpen brandden die zomer goed. Makin noemde het een hete teringzomer, te gierig om regen te geven, en daar zat wat in. Achter ons steeg stof op als we aan kwamen rijden en rook als we wegreden.

‘Wie wil er nou boer zijn?’ Makin stelde graag vragen.

‘Wie wil er nou een boerendochter zijn?’ Ik knikte naar Rike, die zat te zwaaien in zijn zadel, bijna moe genoeg om eruit te vallen, een stompzinnige grijns op zijn gezicht en een rol brokaat tegen zijn borstharnas. Hoe hij in Mabberton aan brokaat was gekomen, ben ik nooit te weten gekomen.

‘Broeder Rike houdt van simpele genoegens,’ zei Makin.

Dat was zo. Rike snakte ernaar, als een vuur naar brandstof.

De fraaie vlammen vraten Mabberton op. Ik had de herberg met het rieten dak in brand gestoken en het vuur had ons naar buiten gejaagd. De zoveelste bloedige dag in de langdurige doodstrijd van ons uiteengevallen rijk.

Makin veegde zijn zweet af, zodat hij onder de roetstrepen kwam te zitten. Hij bezat een special talent om zichzelf smerig te maken, Makin. ‘Jij was zelf ook niet boven die simpele genoegens verheven, broeder Jorg.’

Daar kon ik niets tegen inbrengen. ‘Hoe oud ben je?’ had die boer willen weten. Oud genoeg om zijn dochters een bezoekje te brengen. Het dikke kind had een hoop te melden, net als haar vader. Ze krijste als een kerkuil tot mijn oren er pijn van deden. De oudste was me beter bevallen. Die was best rustig geweest. Zo rustig dat je hier en daar wat zou ver-

draaien, alleen om te kijken of ze soms van angst was gestorven. Al denk ik dat ze geen van tweeën rustig zijn gebleven toen de brand hen bereikte...

Gemt kwam aanrijden om mijn fantasietjes te verstoren.

‘De mannen van de baron zien die rook op tien mijl afstand. Je had de boel niet in de fik moeten steken.’ Hij schudde zijn hoofd, waarbij zijn stomme rooie haarbos alle kanten op zwierde.

‘Had je niet moeten doen,’ viel zijn idiote broer hem luidkeels bij vanaf zijn ouwe grijze. We lieten hem op de ouwe grijze rijden met de kar erachter gespannen. De grijze zou niet afdwalen. Dat paard was slimmer dan Maical.

Gemt was er altijd op uit om opmerkingen te maken. ‘Je had die lijken niet in de put moeten gooien, straks lijden we dorst.’ ‘Je had die priester niet dood moeten slaan, dat brengt ongeluk.’ ‘Als we zachtzinniger met ’r omgesprongen waren, had baron Kennick ons losgeld gegeven.’ Mijn hand jeukte om hem een mes in zijn keel te steken. Ter plekke. Gewoon naar voren buigen en het ding in zijn hals boren. ‘Watte? Wat zeg je, broeder Gemt? Rochel, rochel? Had ik je niet in je bolle adamsappel moeten prikken?’

‘O, nee toch,’ riep ik, alsof ik diep geschokt was. ‘Hé, Kleine Rikey, ga eens gauw op Mabberton pissen. Dat vuur moet uit.’

‘Straks zien die lui van de baron het,’ zei Gemt koppig, zijn gezicht rood. Hij werd zo rood als een biet als je tegen hem inging. Van die rooie kop kreeg ik nog meer zin om hem te vermoorden. Maar dat deed ik niet. Als aanvoerder heb je je verantwoordelijkheden. Je hebt de verantwoordelijkheid om niet te veel van je mannen te doden. Want wie moet je anders aanvoeren?

De colonne dromde om ons heen, zoals altijd als er iets

aan de hand was. Ik trok de teugels van Gerrod aan en hij hield briesend en stampend halt. Ik keek Gemt aan en wachtte. Wachtte tot al mijn achtendertig broeders zich rondom ons hadden verzameld en Gemt zo rood was geworden dat je dacht dat hij elk moment uit zijn oren kon gaan bloeden.

‘Waar gaan we allemaal naartoe, broeders?’ vroeg ik, terwijl ik in de stijgbeugels ging staan om zicht op hun lelijke smoelen te hebben. Ik gebruikte mijn zachte stem, en ze werden allemaal stil om te luisteren.

‘Waar naartoe?’ vroeg ik nog eens. ‘Ik ben vast niet de enige die het weet. Hou ik er geheimen voor jullie op na, broeders?’

Daarop keek Rike een beetje verwonderd, en hij fronste zijn voorhoofd. Dikke Burlow kwam rechts van me staan en links de Nubaan met zijn witte tanden in dat roetzwarte gezicht. Stilte.

‘Broeder Gemt weet het wel. Hij weet hoe het zou moeten wezen en hoe het is.’ Ik glimlachte, al jeukte mijn hand nog steeds hard om mijn dolk in zijn nek te steken. ‘Waar gaan we naartoe, broeder Gemt?’

‘Wennith, aan de Paardenkust,’ zei hij, een en al tegenzin, omdat hij het nergens mee eens wilde zijn.

‘Uitstekend. En hoe gaan we daarheen? Met bijna veertig man op onze even fraaie als gestolen paarden?’

Gemt klemde zijn kaken op elkaar. Hij snapte wel waar ik naartoe wilde.

‘Hoe gaan we daarheen, als we allemaal een stuk van de pastei willen terwijl die nog lekker warm is?’

‘Over de Doodweg!’ riep Rike, helemaal in zijn nopjes dat hij het antwoord wist.

‘De Doodweg,’ herhaalde ik, nog steeds kalm en glimlachend. ‘Welke andere weg is er?’ Ik keek de Nubaan strak in

zijn donkere ogen. Peilen kon ik hem niet, maar ik liet toe dat hij mij peilde.

‘D'r is geen andere weg.’

Rike is goed op gang, dacht ik; hij weet niet wat voor spelletje hier wordt gespeeld, maar hij speelt zijn rol graag.

‘Weten de mannen van de baron waar we naartoe gaan?’ vroeg ik aan Dikke Burlow.

‘Oorlogshonden volgen het front,’ zei hij. Dikke Burlow is niet dom. Zijn wangzakken trillen als hij praat, maar dom is hij niet.

‘Dus...’ Ik keek heel langzaam de kring rond. ‘Dus de baron weet waar bandieten als wij naartoe gaan, en hij weet waar we langs moeten.’ Dat liet ik tot ze doordringen. ‘En ik heb zojuist een gigantisch vuur aangestoken waar hij en de zijnen uit op zullen maken dat ze ons beter niet achterna kunnen gaan.’

Toen stak ik mijn mes in Gemt. Dat was niet nodig, maar ik wilde het. En hij danste best leuk, bloedend en wel, rochel, rochel, en hij viel van zijn paard. Zijn rooie kop werd binnen de kortste keren wit.

‘Maical,’ zei ik, ‘hak z'n hoofd er af.’

Dat deed hij.

Gemt had domweg het verkeerde moment gekozen.

Datgene waaraan broeder Maical kapot was gegaan, had de buitenkant onberoerd gelaten. Hij zag er even stevig, taai en stuurs uit als de anderen. Totdat je hem een vraag stelde.

3

‘Twee doden, twee kronkelaars.’ Makin grijnsde zoals altijd breed.

We zouden ons kamp hoe dan ook bij de galg hebben opgeslagen, maar Makin was vooruitgereden om het terrein te verkennen. Ik dacht dat het nieuws dat er in twee van de vier kooien aan de galg levende gevangenen zaten, de broeders wel op zou vrolijken.

‘Twee,’ gromde Rike. Hij had zichzelf uitgeput, en een vermoeide Kleine Rikey beschouwt een galg altijd als halfleeg.

‘Twee!’ loeide de Nubaan naar achteren.

Ik zag dat een paar van de jongens elkaar weddenschappen uitbetaalden. De Doodweg is zo saai als een zondagse preek. Hij is recht en vlak. Zo recht dat je een moord zou plegen voor een bocht naar links of rechts. Zo vlak dat je voor een heuveltje in gejuich zou uitbarsten. En aan alle kanten moeras, muggen, muggen en nog meer moeras. Het beste wat de Doodweg te bieden heeft, zijn twee kronkelaars in een kooi aan de galg.

Vreemd dat ik niet op het idee kwam me af te vragen wat een galg daar eigenlijk in zo’n afgelegen uithoek te zoeken had. Ik beschouwde hem als een extraatje. Iemand had zijn gevangenen achtergelaten om te sterven, bungelend in een kooi langs de weg. De plek was vreemd gekozen, maar toch, het betekende gratis vermaak voor mijn kleine bende. De broeders keken ernaar uit, dus spoorde ik Gerrod tot een sukeldrafje aan. Een goed paard, Gerrod. Het dier schudde zijn vermoeidheid af en klepperde verder. Je kunt nergens zo lek-

ker klepperen als op de Doodweg.

‘Kronkelaars!’ Rike slaakte een kreet en ze zetten er allemaal de sokken in om mij in te halen.

Ik gaf Gerrod de vrije teugel. Hij zou geen ander paard voorbij laten. Niet op deze weg, waarvan iedere meter geplaveid was en iedere klinker zo dicht tegen de volgende aan lag dat een grasspriet geen enkele hoop op licht had. Geen steen gekanteld, geen steen versleten. En nota bene op een moeras gebouwd!

Natuurlijk was ik als eerste bij de kronkelaars. Iedereen legde het af tegen Gerrod. Zeker als hij mij op zijn rug had, terwijl zij allemaal anderhalf keer zo zwaar waren. Bij de galg keek ik om naar de langgerekte rij die ze op de weg vormden. Ik schreeuwde het uit van woeste vreugde, luid genoeg om de kar met hoofden wakker te maken. Daar achterin lag Gemt te stuiten.

Makin bereikte me als eerste, ook al had hij de afstand al twee keer eerder afgelegd.

‘Laat de mannen van de baron maar komen,’ zei ik tegen hem. ‘De Doodweg heeft veel van een brug weg. Tien mannen kunnen er een heel leger tegenhouden. Wie om onze flanken heen wil, kan in het moeras verdrinken.’

Makin knikte, nog steeds op jacht naar zijn adem.

‘De lui die deze weg hebben aangelegd... als die een kasteel voor me zouden bouwen...’ Ik werd onderbroken door gerommel van de donder in het oosten.

‘Als de Trajecters kastelen hadden gebouwd, kwamen we nooit ergens binnen,’ zei Makin. ‘Wees blij dat ze verdwenen zijn.’

We keken toe hoe de broeders arriveerden. In de zonsondergang kregen de plassen in het moeras de kleur van oranje vuur, en ik dacht aan Mabberton.